

Razne vesti.

V Ljubljani, meseca januarja 1928.

Osebné vesti. Imenovani so: dr. Anton Rogina za predsednika višjega deželnega sodišča v Ljubljani, dr. Fran Lozar za svetnika in predstojnika okrajnega sodišča v Radovljici, za sodna svetnika dr. Vladimir Travnér v Mariboru in Vinko Strasser v Ljubljani. Za pravnega pripravnika je postavljen Mihael Beljan. — Premeščeni so politično-upravni uradniki: dr. Josip Hubad v Celje, dr. Leon Brunčko v Ljubljani, dr. Fran Hrašovec in Rafael Mahnič velikemu županu v Mariboru, Ljudevit Klobčič v Litijo, Oton Kette in dr. Amon Šraj k velikemu županu v Ljubljani, Anton Svetina v Šmarje pri Jelšah, dr. Janko Vidic v Ljubljano, dr. Vladimir Fon v Kamnik. — Pri upravnem sodišču v Celju je postavljen za pisarja Alojzij Finžgar. — Finančni tajnik Anton Leskovec je postavljen za šefa pri davčnem okrajnem oblastvu v Radovljici. — Odvetniško pisarno v Ljubljani je otvoril dr. Stanko Lapajne, preselil se je odvetnik dr. Franjo Macarol v Konjice. — Umrli so: finančni svetnik dr. Robert Kermavner, predsednik višjega deželnega sodišča dr. Janko Babnik, sodni svetnik dr. Fran Mohorič in odvetnik dr. Ferdo Pernat.

Kronika društva »Pravnik«. Koncem lanskega leta so se pojavili glasovi, da čl. 44. predloga finančnega zakona za leto 1928/29 resno ograža obstoj ljubljanskega vseučilišča. Protestom zoper okrnitev našega najvišjega znanstvenega zavoda se je pridružilo tudi naše društvo z nastopno resolucijo: Društvo »Pravnik« v Ljubljani, ki je že v 40. letu svojega obstanka, ugotavlja, da mu je bila v pretekli dobi prva med nalogami, da je z znanstvenim in organizacijsko smotrenim delom pripravljalo ustanovitev slovenske univerze v Ljubljani. Smatramo zato napad na to priborjeno institucijo kakor napad na naše lastno delo. V kratki dobi obstoja je pokazala univerza v Ljubljani toliko življenske moči, da uspešno tekmuje z drugimi enakimi zavodi kakor v znanstvu, tako tudi v izobraževanju mladih moči naroda. Postala je zato integralen del slovenske narodne kulture in svetilnik narodnega življenja in bi zato že poizkus okrnitve tega zavoda pomenil ogrožanje teh dveh najvišjih dobrin. Okrnitev ljubljanske univerze bi pa tudi pomenjala nezasluženo omalovaževanje slovenskega naroda, ki bi ga zadelo tako ponižanje tembolj kruto, ker bi mu slabilo kot čuvarju severozapadnih mej države lastno tvorno silo in prepotrebno obrambo. Društvo »Pravnik« dviga zato enigičen potest zoper vsako okrnitev vseučilišča v Ljubljani, še posebej pa zoper način, kako naj se redukcija izvede, ker smatra, da ta način ni v soglasju z načeli pravne države, ki nam je zasigurana po vidovdanski ustavi. V Ljubljani, 10. decembra 1927. — V mesecu decembru 1927 je priredilo društvo dvoje predavanj. Dne 7. decembra je predaval gd. univ. prof. dr. Metod Dolenc o premetu: »Kazenskopravna presoja umetne sterilizacije«. Predavanje je natisnjeno v današnji številki. — Dne

12. decembra je referiral gd. narodni poslanec in minister n. r. dr. Albert Kramer »O načrtu zakona o sodnikih«. Opisal je, kako se obravnava načrt v sekciji zakonodajnega odbora, kakšno mišljenje vlada o tem načrtu v sekciji in kolikšne težave (skoro nepremagljive) se stavljajo, da bi se ustvaril vsaj sprejemljiv, nikakor pa ne idealen zakon o sodnikih.

Dr. Anton Rogina. Z ukazom od 31. decembra 1927 se je zasedlo mesto predsednika višjega deželnega sodišča v Ljubljani, izpraznjeno po smrti dr. Babnika, in je bil za predsednika imenovan dosedanji podpredsednik dr. Anton Rogina. Novi predsednik se je porodil 17. marca 1862 v Podgorju pri Slovenj Gradcu. Po končanih pravniških študijah se je posvetil sodniškemu stanu, napravil sodniški izpit 1892 in bil 6. novembra 1893 imenovan za sodnega pristava na Vrhniki. Služboval je kot sodnik še v Velikih Laščah, Novem mestu, Kranjski gori, kot državni pravdnik v Ljubljani in Novem mestu, postal tamkaj višji sodni svetnik in bil v tej lastnosti 10. oktobra 1916 poklican k višjemu deželnemu sodišču v Gradcu. Vsestranska izobrazba, temeljitost in nepristranost so dajale pečat njegovemu strokovnemu delu. Tem lastnostim sta se pridružili še človekoljubnost in dobrohotnost, ki sta napravili dr. Rogino pač priljubljenega med stanovskimi tovariši in ljudstvom, med katerim je služboval. Bil je tudi delaven član društva »Pravnika«, predaval parkrat na društvenih sestankih, bil odbornik društva v letih 1904 do 1908, leta 1907 pa podpredsednik. Po prevratu (27. novembra 1918) je postal podpredsednik novo ustanovljenega višjega deželnega sodišča v Ljubljani in na tem mestu v prvih povojnih letih odlično sodeloval pri reorganizaciji pravosodstva v Sloveniji. Zato je bil sedaj po vsej pravici poklican na naše najvišje sodniško mesto.

Dr. Fran Mohorič †. Dne 16. januarja t. l. je umrl po kratki bolezni dr. Fran Mohorič, svetnik deželnega sodišča v Ljubljani. Pokojnik je služboval, ko je bil 29. septembra 1897 imenovan za sodnega pristava, v Idriji, Gornjem Gradu, Ormožu in od leta 1907 naprej v Ljubljani. Marljiv, kakor je bil, je pričel pokojni dr. Mohorič vsestransko razglabljati pravne probleme, ki mu jih je nudila praksa, in se leta 1899 prvič oglasil v »Slovenskem Pravniku« z razpravo iz izvršilnega prava pod naslovom »Mala vprašanja«. Odslej je priobčeval redno izsledke svojega teoretičnega študija in dela in napisal nebroj člankov in razprav, v prvi vrsti za »Slovenski Pravniki« in »Mjesečnik«, pa tudi za druge liste, celo nemške. Zelo pogosto je nastopal na različnih sestankih kot predavatelj. Dasi ni sloro pravne grane, iz katere ne bi bil pojašnjeval vsaj eno pravno vprašanje, zanimalo ga je v prvi vrsti civilno procesno in izvršilno pravo. Š to pravno materijo se je največ pečal in ji posvečal največjo pažnjo, s procesualnimi in izvršilnimi vprašanji se bavi večina njegovih razprav in 6. februarja 1919 se je na juridični fakulteti v Zagrebu habilitiral za civilno procesno in izvršilno pravo. Poleg sodniškega dela je obavljal odslej tudi predavanja na zagrebški fakulteti. Svoječasno se je udejstvoval

agilno tudi v društvenem življenju in bil skozi pet let (1909 do 1913) odbornik društva »Pravnika«. Z vsestransko delavnostjo je pač pokazal, da mu pesnikove besede: »Ne samo, kar veleva mu stan, kar more, mož je storiti dolžan«, niso bile samo prazna marnja. Možu poštenjaku in značaju ter marljivemu delavcu na pravnem polju bodi ohranjen najšepši spomin!

Ali velja še § 393 kaz. zak.? Spričo uredbe o zatiranju nalezljivih bolezni od 27. sept. 1927 (Sl. N. od 4. okt. 1924, št. 224/LXII; Ur. I. št. 439 de 1927) so se pojavili dvomi, ali veljajo še predpisi § 393 kaz. zak. v besedilu zak. od 14. aprila 1913. Po našem mnenju ne more biti dvoma, da § 393 kaz. zak. velja prejkoslej v polnem obsegu. Ni treba preiskovati, ali naj velja uredba, ki snuje svojo zakonsko moč iz pocblastila finančnega zakona od 1. aprila 1927 (čl. 180), resnično kot zakon, da sinitima z budgetom ničesar opraviti, eventualno za katero dobo da velja. O teh vprašanjih je izrekel svoje mnenje čisto jasno in sedajšnja zakonodajno prakso obsodil — II. pravniški kongres v Ljubljani l. 1926 (gl. Spomenico, str. 176—207). Citirana uredba je smela normirati zgolj zdravstveno stran pri zatiranju nalezljivih bolezni in našteva v svojem čl. 84 samo zakone in uredbe, ki se tičejo zdravstva; kazenski zakon pa ni citiran nobeden. Nasprotno, norma čl. 71 navedene uredbe se glasi izrečno: »Kdor se zdravi zaradi spolne bolezni in s tem okuži drugega, se kaznuje po odredbah kazenskega zakona.« Torej so kazenski zakoniki naše države izrečno priznani za še dalje veljavne — vsaj v naznačenem obsegu čl. 71. Če gre § 393 kaz. zak. še dalje in kaznuje okuženje tudi, ne da bi se storilec radi spolne bolezni lečil, po vseh pravih logike samo zaradi tega ne more biti razveljavljen. Kar velja za okuženje, ko se nekdo leči, velja tudi za okuženje, če se ne leči. Če bi na to ne pristali, bi morali sklepati, da so razveljavljene tudi določbe glede doloznih okuženj v »sovražnem namenu«, prizadeti težko telesno poškodbo. Zadnji stavek § 84 cit. uredbe, ki je povzročil dvome, ker se glasi, da so razveljavljeni »tudi vsi predpisi in vse odredbe, ki nasprotujejo tej uredbi«, je očitno slabo redigiran. Tisti stavek se more tikati edino le predpisov in uredb, ki se pečajo ex professo z ohranitvijo zdravja, ne pa s kazenskimi predpisi, ki so v zvezi s pravno dobroto zdravja. Saj ustanavlja uredba sama le politično kaznive dejanske stane in ni hotela niti smela omiliti predpise glede sodno kaznivih dejanskih stanov.

Dr. M. D.

Natječaj. Na pravničkom fakultetu u Zagrebu raspisan je natječaj na upražnjenu katedru »Upravne nauke i upravnog prava« s rokom do 15. februara 1928. Kandidati se imadu uz prilog račova, dokumenata i opisa života izjaviti, da li se natječu za položaj redovnog ili vanrednog univerzitetskog profesora ili docenta.